YARDIMSEVER KARDEŞLER

İÇİNDEKİLER

YARDIMSEVER KARDEŞLER

Dörtyol'un bereketli topraklarına yağmur çiseliyordu. Nisan ayının tam ortasıydı. Hemen arkadaki Nur dağları, Akdeniz boyunca uzayıp gidiyordu. Ta tepelerden kıyıya kadar her yer göz alabildiğine yemyeşildi.

Bu güzel kasaba halkı bayram namazını kılmış camiden çıkıyordu. Kalabalığın arasından iki kardeş zorlukla sıyrıldı. Avluyu koşarak geçip dışarıya fırladılar. Birbirleriyle yarışırcasına koştular. Büyük olanı on bir yaşına henüz girmişti. Ondan iki yaş küçük olan kardeşi, adımlarının kısalığı yüzünden abisinin gerisinde kalıyordu. Daha üç yüz

metrelik bir mesafeyi bile bitiremeden yorulmuştu. Dayanamadı, koşmayı bıraktı. Abisinin arkasından bağırdı:

– Bilâl abi, ben çok yoruldum!

Bilâl yavaşladı ve durdu. Bahçe duvarına oturup kardeşini bekledi. Yanına kadar gelen kardeşi kaşlarını çattı:

– Niye beni beklemedin?

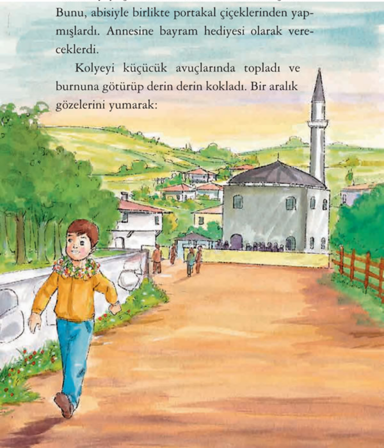

Bilâl gülerek cevap verdi:

– Sabit, bana sitem edeceğine koşmayı öğren artık.

Sabit, sıçrayıp abisinin yanına oturdu. Boynundaki kolyeyi çıkardı. Bir süre elinde evirdi çevirdi. Bunu, abisiyle birlikte portakal çiçeklerinden yapmışlardı. Annesine bayram hediyesi olarak vereceklerdi.

Kolyeyi küçücük avuçlarında topladı ve burnuna götürüp derin derin kokladı. Bir aralık gözelerini yumarak:

– Allahümme salli ala seyyidina Muhammed, dedi.

Bir daha, bir daha kokladı elindeki çiçek kolyeyi. Her koklayışından sonra salavat getiriyordu. O ana kadar sessiz sedasız kardeşinin davranışlarını izlemekte olan Bilal:

– Akıllım, dedi. Elindeki gül değil ki koklayınca salavat getiriyorsun. Babam, gül koklayınca salavat getirirdi.

Sabit hemen itiraz etti:

– Hiç de değil! Babam Peygamberimiz'i her hatırlayışında salavat getirirdi. Ben de şimdi bu kolyeyi koklayınca hatırladım, onun için öyle yaptım.

Bilâl üstelemedi. Kardeşini çok iyi tanırdı, kararından dönmezdi. Hem şu an söylediği cümlelerin doğruluk payı da yok değildi hani.

Konuyu değiştirdi.

– Ee, şimdi ne yapacağız?

Sabit "sen bilirsin" anlamında omuz silkti. Bunun üzerine Bilâl bir hamlede duvardan indi ve:

– Önce annemizin elini öpelim. Sonra da bu kolyeyi onun boynuna takarız, dedi ve eve doğru yürümeye başaladı.

Sabit de abisini takip ederken etrafı seyretmeye koyuldu. Nisan ayının gelişiyle bu şirin ilçe, bambaşka bir havaya bürünürdü. Bu ayın ortasında portakal ağaçları en güzel mücevherlerini gün yüzüne çıkarır, çiçek açarlardı. Portakal çiçeği öylesine güzel kokardı ki, insanlar bundan çok etkilenirlerdi. İlçe sakinleri akşam üstleri yollarda, balkonlarda, hatta evlerinin içinde bile bu kokuyu duyarlardı. İki kardeş dalgın vaziyette giderlerken biri onlara seslendi:

– Hey çocuklar, bir dakika bakar mısınız?

Bilâl ve Sabit sesin geldiği yana döndüler. Yolun karşı kıyısında eski model bir araba vardı. Şoför koltuğundaki iri yarı, gür bıyıklı genç adam:

– Araba çalışmadı, birazcık itebilir misiniz, diye yardım istedi.

İki kardeş düşünmeden taksinin yanına geldiler. Bu sırada diğer koltukta aksakallı bir ihtiyarın oturduğunu gördüler.

Hafiften bir yağmur çiselemeye başladı. Sabit elindeki kolyeyi boynuna taktı. Arabanın arkasına var gücüyle yüklendi. Bilâl de kardeşinin yanında yerini aldı. O da canını dişine takmış itiyordu bu eski arabayı. Ama nafile… Araba, yerinden bile

kımıldamıyordu. Tekrar tekrar denediler. Sonuç her seferinde aynıydı.

– Boş ver Sabit, dedi Bilâl. Bizim gücümüz yetmiyor buna.

Sabit, abisinin sözü üzerine doğrulmuştu ki aniden telaşlandı ve:

– Eyvah, diye haykırdı.

Boynundan sarkan kolye arabanın bagaj kapısına takılıp koptu. Onu yere düşmeden yakalamak için eğildi. Fakat o an olan oldu: "Küüt!" diye başını arabanın tamponuna çarptı.

– Ahh! Başım, diye bir feryat duyuldu.

Sabit, eliyle başını oğuştururken yerdeki kolyeyi gördü. O an canının acısını unutuverdi. Hışımla eğildi, kolyeyi çamurun içinden aldı. Temizlemeye çalıştı.

Bilâl kardeşinin kolundan tutup çekti.

– Haydi gidelim buradan Sabit, dedi usulca.

Olan bitenden hiç haberi olmayan genç adam, başını arabanın ön penceresinden uzatarak:

– Çocuklar, el frenini indirmeyi unutmuşum. Haydi bir kere daha deneyin, diye seslendi.

Abisine göre daha tez canlı olan Sabit isteksiz ve kızgın bir yüz ifadesiyle karşılık verdi:

– Yanındaki dede itsin! Paşa gibi koltuğa kurulacağına…

Kızgınlığı tüm yüzünü kaplamıştı. Bu sözle, "Ne haliniz varsa görün!" demek istiyordu. Doğrusu ihtiyarın, inip kendilerine yardım etmeyişine içerlemiş ama sesini çıkarmamıştı. Abisinin peşi sıra giderken mırıldanıyordu:

– Yaşlıysa yaşlı! Ona bakarsan, ben de henüz dokuz yaşına bile girmedim. O, araba itemiyor da ben mi iteceğim yani?

Beş on adım yürümüşlerdi ki arabanın kapısının açıldığını duydular. Genç adam dışarı çıkmış arkalarından sesleniyordu:

– Tamam çocuklar, babam da itecek. Bir kere daha deneyelim! Hastaneye gitmemiz gerekiyor.

Hastane kelimesini duyan Bilâl aniden durdu. Hızla dönüp arabanın arkasında yerini aldı. Elindeki kolyenin kopan yerini tekrar bağlayan Sabit de gelip abisinin yanına geçti. Bu sırada arabanın sol kapısı açılmıştı. Aksakallı ihtiyar da çocuklara yardım etmek için dışarı çıkıyordu. Çocuklar onu beklemeden arabaya avuçlarını yasladılar. Ayaklarını biraz geriye çekip öne doğru eğildiler. Bu halleriyle gerilmiş bir yay gibiydiler. Sabit bütün gü-

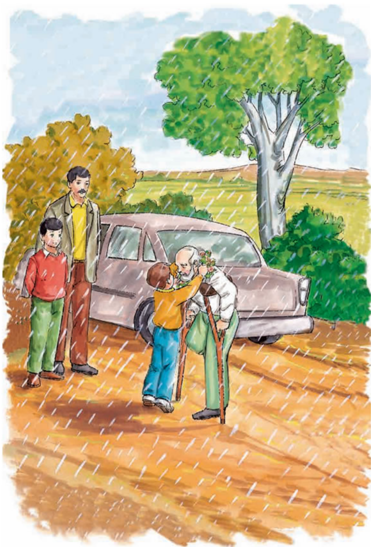
cüyle itiyordu ki Bilâl'in doğrulduğunu fark etti. Hâlâ geçmemiş olan kızgınlığının da etkisiyle:

– Sen niye itmiyorsun, diye bağırdı.

Bilâl tepki vermedi. Donmuşçasına sağına bakıyordu. Sabit merakla doğruldu. Abisinin yanında, arabayı itmeye çabalayan ihtiyarı gördü. Görmesiyle de ürpermesi bir oldu. İhtiyarın sağ ayağı dizden itibaren yoktu. Koltuk değnekleriyle arabanın arkasında yerini almıştı. Tampona avuçlarını dayamış, arabayı itmeye çalışıyordu. Yanındaki iki çocuğun hayret dolu gözlerle kendisini izlediğinin farkında bile değildi.

Çocuklar, gördükleri manzaranın tesirinden kendilerini kurtarıp yeniden yüklendiler arabaya. Bir yandan da göz ucuyla ihtiyarı süzüyorlardı. Neden sonra araba ilerlemeye başladı. Çocuklar daha da hızlandılar, fakat ihtiyar ilk başladığı yerde kalmıştı. Az sonra araba çalıştı. Bilal ve Sabit, utangaç bir tavırla dönüp ihtiyarın yanına geldiler. Yağmur iyiden iyiye hızlanmıştı. İhtiyar, alnından gözlerine inen damlaları elinin tersiyle sildi ve çocuklara baktı. Gülümsüyordu. Titrek ve zor duyulan sesiyle:

– Allah sizden razı olsun evlâtlarım, dedi ve kendisini beklemekte olan arabaya doğru ilerledi.

Sabit, kendini tutamadı.

– Dedeciğim bir dakika bekler misin, diyerek arkasından koştu.

İhtiyar durdu, kendisine doğru gelen küçük çocuğa sevgiyle baktı. Sabit kolyeyi ihtiyarın boynuna takıverdi. Ağlamaklı bir ses tonuyla:

– Bayramınız mübarek olsun, deyip beklemeden abisine doğru yürüdü. Gözlerinden yanaklarına inmekte olan gözyaşları, yağmurla sarmaş dolaş olmuştu.

İhtiyar, yağmurun altında bir süre giden iki çocuğu seyretti. Boynundaki kolyeyi tuttu. Burnuna götürdü ve derin derin kokladı. Yağmurla ıslanmış olan portakal çiçekleri ihtiyarın tanıdığı bir kokuydu. Ama o gün ilk defa bu çiçeklerin bu kadar güzel koktuğunu fark etti. Gözlerini semaya dikti ve yüreğinden gelen bir sesle çocuklara dua etti.

ÇİVİ YAZISI

Cemal çantasından kalemini ve defterini çıkardı. Sonra başını kaldırıp tahtaya baktı. Öğretmeninin yazmış olduğu üç kıtalık şiiri okudu. Arkadaşları çoktan ilk mısraları yazmışlardı bile. Cemal şiiri sakin sakin bir daha okudu. Sonra gözlerini kapatıp ezbere okumaya çalıştı. Oluyordu, Cemal tahtadaki şiiri iki okuyuşta ezberleyivermişti. Göz ucuyla arkadaşlarına baktı. Hepsi harıl harıl yazmakla meşguldüler. Cemal gülümseyerek:

– Şimdi sizlere yetişirim, diye mırıldandı.

Öğrenciler bir tahtaya bir defterlerine bakarken zaman kaybediyorlardı. Cemal başını kaldırmadan yazdığı için kısa zamanda şiiri yazıp bitirdi. Sevinçle:

– Ben yazdım öğretmenim, diye seslendi.

Selim Bey, oturduğu yerden kalktı, geldi. Ce-

mal'in defterine baktı. Bakmasıyla yüzümdeki tebessüm kayboldu:

– Aferin Cemal, dedi donuk bir ses tonuyla. Böylesine güzel bir şiir ancak bu kadar çirkin yazılabilir. Senin bu yaptığın nedir biliyor musun? Yazıyı, kâğıdı, kalemi ve şiiri hafife almaktır. En ilkel yazı olan çivi yazısı bile seninkinin yanında sanat harikası gibi durur. Bak bu sene beşinci sınıfı bitireceksin. İkinci sınıftan bu yana sana âdeta yalvarıyorum; şu yazına biraz önem ver!

Sınıftaki öğrenciler başlarını kaldırıp Cemal'e baktılar. Kimseden çıt çıkmıyordu. Selim Bey gidip yerine oturdu. Ellerini masaya koydu ve üzgün üzgün baktı Cemal'e. Sonra da gözlerini sınıf üzerinde gezdirerek konuşmasını sürdürdü:

– Tarih çağları yazıyla başlar. İnsanlık için en önemli buluştur yazı. Siz de bir insan olarak ona gereken önemi vermelisiniz. Sizin gibi harika öğrencilerin yazısı da harika olmalı. Her davranışınız çok güzel. Siz de güzelsiniz. Bakın, bu şiir de tabiatın güzelliği anlatıyor. Unutmayın ki Allah da güzeldir ve güzel olanı sever. Ne olur, Allah için yazınız da diğer özellikleriniz gibi güzel olsun.

Selim Bey bir süre sessiz kaldı. Sonra Cemal'i yanına çağırdı. Öğrenciler merakla bakıyorlardı. Cemal isteksizce yerinden kalktı. Ağır adımlarla öğretmen masasına doğru ilerledi. Selim Bey sınıfa dönerek:

– Sizler yazmaya devam edin çocuklar, dedi.

Bazı öğrenciler başlarını eğip kendi işleriyle ilgilenmeye başladılar.

Cemal yazı konusunda sık sık uyarılar alırdı. Fakat hiçbirine önem vermezdi bu uyarıların. Tahtadaki yazıları defterine çoğu zaman geçirmezdi. Geçirdiklerini de kendisi bile okuyamazdı. Ödevlerini gelişigüzel yapar, harflerin okunaklı olmasına özen göstermezdi. Bu özensizliğe aceleciliği de eklenince yazı yazı olmaktan çıkardı. Bembeyaz defter dolduğunda sayfalar, üzerinde çalı gezdirilmiş gibi olurdu. Onun bu hâli bazen arkadaşlarıyla sohbet ederken de konuşulurdu. Bu gibi durumlarda Cemal dudak bükerek savunmaya geçerdi:

– Yazı zaman kaybından başka bir şey değil, derdi. Hem biliyorsunuz ki sınıfın en çalışkanı benim. En yüksek notları ben alıyorum. Eğer yazı güzelliği o kadar önemli olsaydı böylesine başarılı olabilir miydim? Ben dersi derste dinlerim. Öğretmenin söylediklerini deftere değil kafama yazarım ve bir daha da unutmam. Evde çalışacağım zaman da defter yerine kaynaklarımı kullanırım.

Hep buna benzer sözler söylemişti bu güne kadar. Arkadaşları yazı konusunda her ne kadar ona katılmasalar da başarısı karşısında söyleyecek söz bulamıyorlardı. Sahi yazı yazmaktan hoşlanmayan, yazdığı yazı alabildiğine çirkin olan biri nasıl böylesine başarılı olabiliyordu acaba?

Cemal, öğretmeninin yanına kadar gelmişti. Selim Bey başıyla biraz daha yaklaşmasını işaret etti. Cemal masaya iyice yanaştı, hafifçe eğildi.

Bazı öğrenciler göz ucuyla onları izliyordu. Selim Bey sınıfın duyamayacağı bir sesle Cemal'in kulağına bir şeyler mırıldandı. Cemal'in yüz ifadesi birden değişiverdi. Gözleri iri iri açıldı. Usulca döndü, yerine oturdu. Öğrenciler Cemal'in yüzündeki değişikliği fark edince meraklandılar. Sıra arkadaşı kısık bir sesle ne olduğunu sordu. Cemal başını bile çevirmeden donuk donuk:

– Hiç, dedi. Önemli bir şey değil.

Alnını sıraya yasladı. Ellerini başının üzerinde kenetledi. Öylece hareketsiz kalakaldı. Herkes şaşkındı. Cemal yoksa ağlıyor muydu? Acaba öğretmen Cemal'i bu kadar etkileyecek ne söylemişti ki?

Cemal arkadaşlarının kendi aralarında fısıldaşmalarını duymuyordu bile. Gözlerini kapamış, hayal dünyasının uçsuz bucaksız semalarına doğru kanatlanmıştı.

Tıp fakültenin son sınıfını okuduğunu hayal ediyordu Cemal. Araştırmacılığıyla, dersi derste dinlemesiyle, çalışkanlığıyla sınıfında yine en öndeydi. Hocalar ders anlatırken o önündeki deftere önemli gördüğü şeyleri not ediyordu. Hocaların söylediklerini kaydetmeye çalışırken yazısı daha da bozuldu. Artık kendi yazdığını bile okuyamıyordu.

Nihayet okulu bitirip diplomasını aldı.

İlk göreve Ege adalarının birinde başladı. Sevinçle gitti oraya. Ada halkıyla kısa zamanda kaynaştı. Herkesle senli benli oldu. Adakiler de onu çok sevdiler. Gece gündüz demiyor, başları ağrısa soluğu Doktor Cemal'de alıyorlardı. Cemal bu insanları her zaman hoş karşılıyordu.

Bir sabah, daha gün doğmadan kapısı çalındı. Gelen yaşlı bir adamdı. Kucağında altı-yedi yaşlarında bir çocuk vardı.

– Hayrola Seyfi Dayı, dedi Cemal. Ne oldu Hakan'a?

Seyfi Dayı, yaşlı gözlerle kucağındaki çocuğu işaret etti:

– Torunum, torunum ölüyor Doktor! Bir şeyler yap ne olur…

Cemal, çocuğu hemen kucağına aldı. Aceleyle içeriye götürdü, muayene etti. Epey bir zaman sonra kendine gelen çocuk doğrulup oturdu. Cemal, Seyfi Dayı'ya döndü:

– Artık korkacak bir şey yok, dedi. Şimdi bir ilaç yazacağım. Dursun'un eczanesinde var bu ilaçtan. Gidin alın. Üç gün boyunca sabah akşam kullanın. Sonra kontrole gelin.

Seyfi Dayı dualar ederek reçeteyi aldı. Torununu kucaklayıp çıktı gitti.

Ertesi gün öğle vakti yemek yiyordu Cemal.

Dışarıda bir feryat koptu:

– Cemal, Cemal! Yetiş, Hakan ölüyor!

Doktor Cemal, elindeki lokmayı bırakıp fırladı. Kapının eşiğinde Seyfi Dayı'yla karşılaştı. Adamın hali perişandı.

– Ne oldu, ne bu halin Seyfi Dayı?

– Cemal evladım, koş! Hakan'a bir şeyler oluyor. Yüzü gözü morarmaya başladı. Soluk alamıyor, koş, ne olur kurtar torunumu!

Cemal döndü, çantasını kaptı. Seyfi Dayı'nın yanı sıra koşmaya başladı. Seyfi Dayı sürekli feryat ediyordu:

– Dediğin ilacı aldım. İlk kullanmadan sonra çocukta bir tuhaflık oldu. Akşam yine kullandık. Çocuk daha da tuhaflaştı. Nefes almakta zorlanıyordu. Bu sabah ilaçtan bir daha içti. Öğleye kadar acıyla kıvrandı durdu. Cemal, kurtar torunumu!

Eve geldiklerinde Hakan baygın bir şekilde yatıyordu. Annesi Zeynep Hanım, gözyaşları içinde oğlunun baş ucunda bekliyordu. Cemal çocuğun alnına elini koydu.

– Ateşi çok yüksek, çabuk soyun elbiselerini, dedi.

Seyfi Dayı ve Zeynep Hanım atıldılar. Bu sırada çantasına davranan Cemal sehpanın üzerindeki ilacı gördü. Endişeyle döndü:

– Bu ilacı kim kullanıyor Seyfi Dayı?

Seyfi Dayı, torununun elbisesini çıkarmakla meşguldü:

– Hakan için yazdığın ilaç o, dedi.

Cemal ürperdi. Fırlayıp ilacı eline aldı:

– Hayır, benim yazdığım ilaç bu değildi! Reçete nerede?

Zeynep Hanım, koştu, reçeteyi getirdi. Cemal aceleyle bir göz attı reçeteye.

– Bu ilaç, reçetede yazlı olan ilaç değil ki Seyfi Dayı! Bunu sana kim verdi?

Seyfi Dayı endişeyle doğruldu:

– Dün sabah sen yazdın ya evladım. Eczanede Dursun yoktu. Ben de Dursun'un çırağına verdim reçeteyi. Orada yazılı olan ilacı istedim. Çırak reçeteyi okumakta zorlandı biraz. Sonra dudak bükerek: "Vallahi bu yazıyı okuyamadım Seyfi Amca." dedi. Ben de "Oğlum çok acil, torunum zor durumda." deyice "Sadece baş harfi ve son harfi okunuyor. Galiba şu ilaç bu." diyerek bana o ilacı verdi. Ama yine de sana bir danışmamı istedi. Vaktimin olmadığını söyledim ve doğruca eve gelip kullandım o ilacı.

Cemal donup kalmıştı adeta.

– Aman Allah'ım, diye feryat etti. Hemen cep telefonuna sarıldı. Karşı kıyıdaki şehir hastanesini aradı. Acil bir helikopter geldi. Hakan, görevliler

tarafından ambulansa yerleştirilirken Cemal titreyen ellerindeki reçeteye bakıyordu. Helikopter az sonra havalandı. Cemal, Hakan'ın baş ucundaydı. Önünde baygın yatan küçük çocuk için dua ediyordu:

– Allah'ım, onun hayatını bağışla. Beni bu ağır vicdan yükü altında bırakma. Ne olur, Hakan'a şifa ver.

Hastaneye gelince Hakan'ı hemen içeriye aldılar. İki doktor onu hayata döndürebilmek için çırpınıp durdu. Saatler geçti. Nihayet doktorlardan birinin sesi duyuldu:

– Allah'a şükür, kurtuldu.

Cemal derin bir nefes aldı. Döndü, alnını duvara yasladı. Yıllar önce sınıfta ezberlediği üç kıtayı mırıldandı. Sonra öğretmeni Selim Bey'in o gün kulağına fısıldadığı cümleler yankılandı beyninde. O gün Selim Bey şöyle demişti kendisine:

– Keşke bu kadar zeki olmasaydın Cemal. O zaman senin hakkında böylesine endişe duymazdım. Bir gün okuyup büyük adam olacağına eminim. Bu çirkin yazın başına bir iş açar diye korkuyorum. İnşallah, başkalarına bir zararın dokunmaz. Şimdi senden benim için bir şey yapmanı isteyeceğim. Yerine oturduğunda lütfen sana söyleyeceklerimi hayal et. Bir gün büyüyüp doktor olduğunu düşün. Karşıdaki adaya tayinin çıksın.

Ben de okuması yazması olmayan biri olarak o adada yaşayan bir ihtiyarım. Torunum hasta olsun ve sana getireyim. Bir reçete yaz. Eczacı yazını okuyamasın, fakat durum acil olduğu için tahmini olarak bir ilaç versin. Sonrasını hayalinde kendin tamamla. Ders çıkışı görüşelim, ne dersin?

Cemal bu sözleri hatırlayınca iki büklüm olmuştu. Yere çömeldi. Doktorlardan biri geldi omzuna dokundu:

– Hayrola Cemal, hasta mısın?

– Yok, sadece biraz yoruldum.

Doktorlar dışarıya çıkarken seslendiler:

– Geçti artık. Çocuk için endişelenme. Mesleğin ilk yılında olur böyle hatalar… Bundan sonra daha dikkatli davranırsın. Haydi, aşağıya gel, bir şeyler içelim.

Cemal başını sallarken kendi duyabileceği bir sesle mırıldanıyordu:

– Tarih çivi yazısıyla başladı; nerdeyse bir insanın tarihi de yine bir tür çivi yazısıyla bitiyordu. Allah'ım, bana yazımı düzeltecek yetenek ver.

Kalktı, doktorların peşine takıldı. Yürürken yine öğretmeni Selim Bey'den o gün duyduğu cümleyi mırıldanıyordu:

– Allah güzeldir, güzeli sever…

Bu sırada yanına yaklaşan biri, tatlı bir ses tonuyla:

– Ee Cemal, dedi. Dediklerimi yaptın mı?

Cemal başını kaldırmıştı ki Selim Bey'in gülümseyen yüzünü gördü. Kurduğu hayal dünyasından daha çıkamamıştı. Etrafına bakındı. Sınıfta, kendi sırasında oturuyordu. Diğer sıralarda kimse kalmamıştı. Selim Bey şefkat dolu bir ses tonuyla:

– Zil çaldı, dedi. Arkadaşların şaşkın şaşkın sana bakarak dışarıya çıktılar. Müdahale etmesem akşama kadar hayal kurmaya devam edecektin galiba. Anlat bakalım, adada neler oldu? Torunumu hangi mezarlığa yolladın?

Cemal derin bir nefes aldı. Önündeki deftere beş on dakika önce karaladığı şiire baktı. Yazısını okumaya çalıştı; okuyamıyordu. Fakat bu defa okuyamayışının sebebi, yazının çirkinliği değil, gözlerini bürüyen gözyaşlarıydı.

Ayağa kalktı. Öğretmeniyle göz göze gelince titrek bir ses tonuyla:

– Merak etmeyin öğretmenim, dedi. Torununuz kurtuldu. İnşallah sayenizde daha nice insanların da torunları kurtulacak. İşte size söz veriyorum; bir gün doktor olacağım. Yazdığım reçeteleri görenler yazımın güzelliğini ve doktorluğumun kalitesini takdir etmekten kendilerini alamayacaklar. Söz veriyorum; şu andan itibaren yazıya önem vereceğim. Bunu kendim için değil o hasta çocuklar için yapacağım.

Selim Bey sevgiyle sarıldı Cemal'e. Çok duygulanmıştı. Bir eliyle bu başarılı öğrencisinin saçlarını okşarken:

– Biliyordum, dedi. Bu çirkin yazının, senin gibi güzel bir öğrencinin alın yazısı olmayacağını biliyordum. Şimdi düşünüyorum da, dört yıldır yalvarmalarım hiç de boşuna değilmiş. Aferin sana Doktor Cemal!

HAYAT AĞACI

Babam bir bayram günü elinde bir kiraz fidanıyla geldi evimize. Onun bu gibi hâllerine alışkındık. Çünkü tam bir ağaç düşkünüydü. Yediği meyvelerin çekirdeklerini asla çöpe atmaz, mutlaka bir köşede biriktirirdi. Bir fırsatını bulduğunda da götürüp onları toprağın bağrına gömerdi. Nice zaman sonra da oradan kiraz, şeftali, elma fidelerinin baş gösterdiğine çoğu kez ben şahit olmuşumdur.

– Tosun, dedi gülerek bana. Bu ağacı Mustafa amcan verdi. Kuyunun başına dikeceğim. Ve yaşadığım sürece de bakımıyla bizzat ilgileneceğim. Çünkü ahir ömrümde aldığım en güzel hediyedir bu.

İsmim bu olmamasına rağmen bana çoğu zaman "Tosun" derdi babam. Gülümsedim. Bir eliyle başımı okşadı ve:

– Haydi, dedi. Aşağı evden kazmayı kap gel bakalım. Dikeceğim bu ağacı sana emanet edeceğim. Yanımda bulunsan iyi olur.

İstediği kazmayı getirdim. Bahçeye indik. Kuyunun yanındaki ceviz ağacına doğru yürüdü. Anlattığına göre onu da ben doğduğum gün dikmiş. Bizim oralarda âdettir; her doğan çocuk için bir ağaç dikilir. Ve buna "Hayat Ağacı" denir. O ağaç yeşil kaldığı sürece canlılar meyvesinden, gölgesinden, oksijeninden faydalanırlar. Kuşlar ve böcekler yuva yapar. Dolayısıyla sevap olur. O sevaplar da ağaç kim adına dikildiyse ona bağışlanır.

Babam yaprakları çoktan dökülmüş olan ceviz ağacını bir süre seyretti ve:

– Ağacın şimdi dokuz yaşında, diye mırıldandı. Fakat boyu bir türlü uzamıyor. Tıpkı senin gibi. Yoksa ona gereken ilgiyi göstermiyor musun?

Cevap vermedim. İşin doğrusu, ağaçlarla ilgilenmektense meyvelerini yemek bana daha eğlenceli geliyordu.

Babam fidanı yere koydu, elimdeki kazmayı aldı. Yola bakan yamaca birkaç hamlede derince bir çukur açtı. Sonra bana döndü ve:

– Kirazı getir, dedi.

Koştum, getirdim. Doğrultup çukura itinayla yerleştirdim. Babam ayağıyla kenardaki toprakları iteledi, çukuru kapattı. Eliyle fidanın dibini düzeltirken:

– Kuyudan bir kova su çek, dedi.

Suyu getirdim, fidanı suladım. Babam kazmayı yerden aldı. Gözlerimin içine bakarak:

– Bu ağaç benim için çok önemli, dedi. Yıllardır bana karşı kırgın olan kardeşimin bayram hediyesidir. Artık ihtiyarladım. Çok fazla yaşayacağımı sanmıyorum. Senden, ölümümden sonra benim için bu ağacın bakımını yapmanı istiyorum.

Bu sözlerden bir şey anlamadığımı fark etmiş olmalı ki:

– Babanın kabirde azap çekmesini ister misin, diye sordu.

İyice şaşırmıştım. Merakla yüzüne baktım ve:

– Hayır, dedim. Tabi ki istemem!

Derin bir nefes aldı. Parmaklarının ucuyla fidanın dallarına dokundu. Ben hâlâ ne diyeceğini kestirmeye çalışıyordum. Fakat açıklama yapmadı. Sadece:

– O zaman, bu kirazın daima yeşil kalmasını sağla, dedi. Sana vasiyetim budur. Bunu baban için yapar mısın?

– Tabi ki, diye kekeledim.

Derin derin baktı bana:

– Söz mü?

– Söz…

O an gözleri ışıldadı. Başka da bir şey demedi. Aklım karışmıştı. Sözleri arasındaki sebep sonuç ilişkisini çözmeye çalışıyordum. Fakat mümkün olmadı. Soramadım da. Kazmayı baston gibi kullanarak çıkış kapısına doğru yürüyen babamın ardı sıra bakakalmıştım.

Aradan yirmi yıl geçmişti. Babam hayata gözlerini yumalı on altı yıl olmuştu. Ben bu süre içerisinde öğretmen olmuş, evlenmiştim. Köyümden çok uzaklarda görev yapıyordum. Mesleğim gereği bir o köyde bir bu köyde yaşayıp gidiyordum. Ne kiraz ağacı kalmıştı aklımda ne de babama verdiğim söz…

Yine bir bayram günüydü. Görev yaptığım köyden eşim ve çocuklarımla memleketime dönmüştüm. Her bayramda âdetim olduğu üzere, doğruca mezarlığa gittim. Annemin ve babamın, dedelerimin kabirlerini tek tek ziyaret ettim. Tam dönüp gideceğim sırada mezarlığın demir kapısının gıcırdadığını duydum. Merakla o yana baktım. Aksakallı bir ihtiyardı gelen. Heyecanla:

– Mustafa Amca, diye haykırdım. Sevinçle koşup yanına vardım. Bayramlaştık. Elinde bir küçük kazma ve birkaç tane de fidan vardı. Mezarları işaret ederek:

– Vaktin varsa bana yardım et, dedi. Bu fidanları rahmetlilerin mezarlarına dikelim.

Mustafa Amcam babamın sekiz kardeşinden en küçüğü idi. Babamla sebebini kimsenin bilmediği bir olaydan dolayı yıllarca kırgın yaşamışlardı. Bu konuda hatırladığım tek şey, ben dokuz yaşındayken bir bayram sabahı barışmış olmalarıydı.

Amcamın elindeki fidanları aldım. Beraberce yürümeye başladık. Bu arada gözlerim mezarların başındaki ağaçlara takıldı. Hemen:

– Ama orada koca koca ağaçlar var ya, dedim. Tekrar ağaç dikmenin lüzumu var mı?

Cevap vermedi. Elindeki Kur'ân– ı Kerîm'i okumaya devam etti. Sessizce bitirmesini bekledim. Kitabı çantaya koyup yüksekçe bir yere bıraktı. Sonra dualar mırıldanarak mezarın ayak ucuna geldi, toprağı kazmaya başladı.

Son fidanı da toprağa gömerken bana döndü:

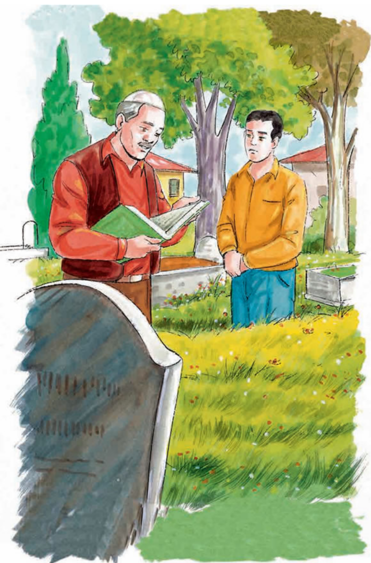
– O koca ağaçların fazla ömrü yok, dedi. Bu diktiklerimiz çok uzun yaşar. Böylece rahmetlilerin kabir azabı daha uzun yıllar hafif olur.

– !

O an irkilmiştim. Tüylerim diken diken oluverdi. Babamın yıllar önce kiraz ağacı dikerken sorduğu soru aklıma gelivermişti:

"Babanın kabir azabı çekmesini ister misin?"

Bendeki tuhaflık amcamın dikkatinden kaçmamıştı.

– Hayrola, benzin sarardı birden…

Ne diyeceğimi bilemez bir hâldeydim. Nihayet kendimi biraz toparladım ve:

– Bu sözü yıllar önce babam da söylemişti. Ne demek oluyor bütün bunlar? Niçin kabir azabı hafiflesin ki?

Amcam gülümsedi. Yere çömelip fidanın dalını tutarak:

– Peygamber Efendimiz'in böyle yaptığını duymuştum, dedi. Bir sahabi ile mezarlıktan geçerken bir mezarı işaret ederek "Şurada yatan adam dünyadayken tuvalette idrarına dikkat etmediği için şimdi azap çekiyor." demiş. Sonra yaş bir çubuğu o mezarın toprağına gömmüş ve "Bu çubuk yeşil kaldıkça onun azabı hafifletilecektir." diye bitirmiş sözlerini.

Amcam çömeldiği yerden kalktı. Gözlerime sevgiyle bakarak:

– İşte biz de bu yüzden mezarlara ağaç dikeriz. Bu ağaçlar yeşil kaldıkça orada yatanların azabı hafifler diye… Ağaçla azap arasında ne alaka var bilmem, ama sünnet işte. Peygamberimiz öyle yapmış, biz de ona uyuyoruz.

Donmuş kalmıştım. Bir süre sonra başımı kaldırıp tepemde yükselen ağaca baktım. Bu bir alıç ağacıydı. Başında sarı sarı meyveleri vardı. Uzanıp bir tanesini aldım. Yumuşacıktı. Tırnaklarımla ikiye ayırdım. İçinde küçücük bir kurt vardı. Kıvrılarak

kendini saklamaya çalıştı. O an yüzümü bir gülümseme kapladı. Amcama dönüp:

– Kuşlar alıç yer mi, diye sordum.

– Yemez mi, dedi. Kuşlar ne bulurlarsa yer.

Elimdeki alıcı mezarın başına bırakıp bir tane daha aldım. Onu da ikiye ayırdım. Bu kez içinde kurt yoktu. Ağzıma attım. Hafif ekşi, ama harika bir tadı vardı. Beş altı tane çekirdek ağzımın içinde dönüp duruyordu. Onları avucuma aldım. Bir süre baktım. Babamın yediği meyveler gelmişti aklıma. Ve asla çöpe atmadığı çekirdekler… Amcama seslendim:

– Her ağaç, kendisini diken için başlı başına bir sevap makinesidir. Etrafa yaydığı oksijen, temizlediği kirli hava, meyveleri, gölgesi… Her şeyi canlılara faydalı. Dolayısıyla ağaç diken insan o ağaçtan canlılar faydalandığı sürece sevap alıyor. İşte sır bu! Peygamber Efendimiz o çubuğu o mezardaki adam için dikmişti. Yapraklar yeşil kaldığı sürece oksijen üretir. Dolayısıyla azap gören adam hayır işlemiş sayılıyor. Ve azabı da hafifliyor tabi!

Bir an durdum. Gözlerim dolmuştu.

– Amca, dedim. Bizim bahçedeki kiraz duruyor mu?

Amcam bir an düşündü ve:

– Maalesef kurudu, dedi. Niye sordun?

Dünyam yıkıldı âdeta. Olduğum yere çöktüm. Amcam meraklandı. Eğildi ve:

– Ne oldu anlatsana, diye üsteledi.

Başımı kaldırıp gözlerinin içine baktım. Güçlükle konuşarak:

– O, yıllar önce senin babama verdiğin fidandı, dedim. Kendisiyle barışmanızın anısıydı. Bu yüzden çok severdi o kirazı. Beraber dikmiştik bahçeye. Ölünceye kadar kendisi baktı. Son günlerinde "Kirazıma iyi bak. Hep yeşil kalsın. Unutma, söz verdin." demişti. Sonra dünyadan göçüp gitti. Fakat ben o günlerde o ağacı hiç de önemsememiştim. Sonra köyü terk ettim, gittim. Tabi kirazı da unutmuştum. Demek babamın emaneti kurudu ha!

Ayağa kalktım. Yüreğim sızlıyordu. Vefasızlığıma, sözümde durmayışıma yana yana eve geldim. Doğruca bahçeye indim. Gördüğüm manzara içler acısıydı.

Ceviz ağacı alabildiğine büyümüş, kocaman olmuştu. Fakat kiraz ağacı kurumuştu. Neredeyse bütün dalları kırılmış ve dibine düşmüştü. Ortada üç dört metrelik kalınca bir gövde dimdik duruyordu. Kabuklardan bile eser kalmamış, yukarı kısımlar yer yer çatlamıştı. Sağa sola uzanan iki dal bana çok anlamlı geldi. Bu hâlleriyle bana "Sakın yanıma yaklaşma!" der gibiydi.

Yürüdüm, ellerimi yer yer çatlamış olan gövde üzerinde gezdirdim. Gözlerimden süzülen yaşlar yanaklarıma doğru inerken:

– Bağışla beni baba, diye inledim. Emanetine göz kulak olamadım.

Bir süre öylece bekledim. Sonra ceviz ağacına doğru yürüdüm. Dibine oturup oradan kiraz ağacını seyre koyuldum. İçimdeki sıkıntıya daha fazla dayanamadım. Kalkıp koşar adım çıktım bahçeden. Eve girdim. Karım ve çocuklarım hâlimi görünce endişelendiler.

– Merak etmeyin, dedim. Anılarımı hatırlayınca yüreğim dayanmadı işte.

Bir şey sormadılar.

Bayram sonunu bekleyemedim. Dostlarla bayramlaştıktan sonra hemen görevli olduğum köye döndüm. Sonraki bayramlarda ve tatillerde memleketime gitmedim. Aradan tam altı yıl geçti. Bir gün eşim karşıma geçti ve:

– O gün seni ağlatan şey anıların değildi, dedi. Bugüne kadar sormadım ama artık o gün ne olduğunu bana anlatman gerekiyor. Çünkü yıllardır köyüne gitmiyorsun. Bu durum hiç hoş değil.

Eşim ısrarla üzerime geldi. Nihayet dayanamayıp olanı biteni anlattım. Sözlerimi sonuna kadar dinledi ve:

– Hata yapıyorsun, dedi. Sebep ne olursa olsun memleketinle alâkanı kesmen Allah'ın hoşuna gitmez. Senin akrabaların var orada. Eğer içinde azıcık Allah korkusu varsa bu huyundan vazgeçersin.

Yoksa şunu bil ki, Allah Kur'ân'da akrabalara iyilikte bulunmamızı emrediyor. Bu yaptığın davranış kesinlikle Müslümanca değildir.

Haklıydı. Her cuma hutbesinde imamların okuduğu Nahl Sûresi'nin doksanıncı ayeti geçti aklımdan. "Şüphesiz ki Allah, adaleti, iyiliği ve özellikle akrabalara yardım etmeyi emreder. Hayâsızlığı, fenalığı ve azgınlığı yasaklar. Düşünüp tutasınız diye size böyle öğüt verir."

Eşimin gözlerinin içine bakarak:

– Tamam, dedim. Bundan sonra her fırsatta gideriz oraya. Dilerim bugüne kadar yaptıklarımdan dolayı Rabbim beni affeder.

İlk bayramda yine köyümdeydim. Doğruca mezarlığa gidip babamın ve diğer akrabalarımın mezarını ziyaret ettim. Orada epeyce oyalandıktan sonra eve döndüm. Bu kez bahçeye uğramayı düşünmüyordum. Eşimi ve çocuklarımı alıp akrabalarla bayramlaşmaya gidecektim. İçeriye girdiğimde eşim bana gülümseyerek bakıyordu. Bahçeyi işaret etti ve:

– Kiraz ağacını gördün mü, diye sordu.

Tuhaf tuhaf baktım yüzüne. Kaşlarımı çatarak:

– Ne demek oluyor şimdi bu, diye çıkıştım. Bunu hatırlatman için mi geldik buralara kadar?

O hâlâ gülümsüyordu. Yanıma kadar geldi, kolumdan tutup beni dışarıya çıkardı. Bahçeye doğru

yürüdük. Yıkık dökük çitin üzerinden gördüğüm manzara karşısında neredeyse kalbim duracak gibi oldu. Eşim:

– Bak, dedi. Sen hiç bu kadar güzel bir yeşil gördün mü?

– Aman Allah'ım! Kiraz ağacının bütün gövdesi yemyeşil yapraklarla kaplı. Ama bu nasıl olur ki?

– Sarmaşıklar, dedi eşim. Amcan altı sene önce kiraz ağacının dibine dikmiş onları. Şimdi bütün ağacı kaplamışlar!

Dilim tutulmuştu sanki. Bir solukta ağacın yanına vardım. Uzanıp sarmaşık yapraklarına dokundum. Ne kadar da çoktular öyle!

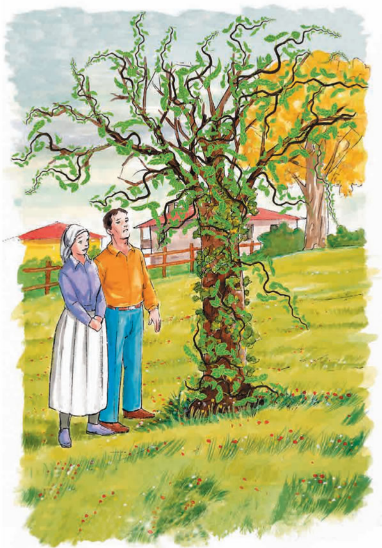
Eşim yanıma kadar geldi. Koluma girdi ve:

– Tıpkı babanın dediği gibi olmuş değil mi, dedi. Yemyeşil… Artık ona verdiğin sözünü tutarsın herhâlde.

Gözlerim dolu doluydu. Yaprakların arasından kiraz ağacının kuru gövdesine parmağımı dokundurdum ve:

– Söz, diye fısıldadım. Bu ağaç ben yaşadıkça yeşil kalacak.

Sevinçle amcamın evine koştum. Avluda öğle namazı için abdest almakla meşguldü. Dudakları tıpkı rahmetli abisinin dudakları gibi kıpır kıpırdı. İşi bitince ayağa kalktı. Aksakalından abdest suları damlıyordu. Atılıp ihtiyar vücuduna sarıldım.

– Teşekkür ederim amca, dedim. Bana bugüne kadar aldığım en anlamlı bayram hediyesini verdiğin için…

Islak ellerini yanağımda gezdirdi. Titrek bir sesle:

– Hoş geldin yeğenim, dedi. Bayramın mübarek olsun. Çok özlemiştik seni.

– Ben de sizleri özlemiştim. Hoş bulduk amca. Sizin de bayramınız mübarek olsun.

Oturduk. Yengem de geldi. Onunla da bayramlaştık. Az sonra bir tabak şeftali getirdiler. İştahla yemeye koyulduk. Amcam bana sevgiyle baktı ve:

– Baban ağaç diye diye yaşadı, ağaç diye diye öldü. Çünkü o Sevgili Peygamberimiz'in bir sözünü çok iyi anlamıştı: "Elinizde bir fidan varken kıyamet kopuyor bile olsa onu dikin!"

Amcam yediği şeftalinin çekirdeğine baktı. Bir süre öylece daldı gözleri. Sonra bana döndü:

– Sana komik bir şey söyleyeyim mi, dedi.

Merakla başımı salladım. Hemen karşımızda duran dut ağacına bakarak konuşmaya başladı:

– Babanla yıllarca kırgın yaşamamızın sebebi neydi biliyor musun? Bir ağaç… Kiraz ağacı…

Bir şey anlamamıştım. Soru dolu gözlerle kendisini izlediğimi fark edince konuşmasını sürdürdü:

– Bekârdık o zamanlar. Henüz babamızın evinden ayrılmamıştık. Hep birlikte yaşıyorduk. Babanın çok sevdiği bir kiraz ağacı vardı. Yanından dara-

cık bir yol geçerdi. Bir keresinde ben eşekle su getirmeye giderken başım dalına çarpmıştı. Canım fena hâlde yanınca hemen baltayı kapıp dibinden kesmiştim onu. O gün bana çok kızmıştı. "Basit bir ağaç için mi bana kızıyorsun?" diye karşılık vermiştim. "Basit bir ağaç değil o!" diye bağırmıştı. "Benim hayat ağacımdı!"

Amcam gülümsedi. Epey bir süre sessiz kaldı. Sonra anlatmaya devam etti:

– O gün çok kırılmıştık birbirimize. Yıllarca sürdü kırgınlığımız. Ama her şeye rağmen ben onu çok severdim. O da beni severdi. İşte o kiraz ağacını bahçeye diktiğiniz gün barışmıştık. Bahçenizdeki kiraz ağacını o bayram günü elini öpmeye geldiğim zaman vermiştim. Yıllar önce düşüncesizce kestiğim ağacın yerine… Aramızdaki kırgınlığın sona erişinin hatırasıydı o ağaç.

Çok duygulanmıştım.

– Hayatında aldığı en önemli hediyeydi, dedim. Fakat benim yüzümden kurudu gitti işte.

Amcam elimi tuttu ve:

– Hayır, dedi. Kurumadı. Tıpkı vasiyetinde belirttiği gibi, yemyeşil ve dimdik duruyor. Üzerine kuşlar konuyor, börtü böcek yuva yapıyor. Senin de dediğin gibi üzerindeki her bir yaprak gürül gürül hayat üflüyor dünyaya. O yeşil kaldıkça baban kabrinde sıkıntı çekmeyecek inşallah.

Başımı eğdim. Boğazıma hücum eden hıçkırığı yutmaya çalışarak:

– Doğru söylüyorsun amca, dedim. Tıpkı vasiyetinde dediği gibi, dimdik ve yemyeşil duruyor. Ve ömrüm oldukça da öyle olacak.

Öğle ezanı okunuyordu. Amcam omzuma yaslanarak ayağa kalktı. Elindeki şeftali çekirdeğini bana uzatarak:

– Baban yediği hiçbir çekirdeği ziyan etmezdi, dedi. Al bunu, toprağın bağrına göm. Bu çekirdeğin içinde uykuda olan bir hayat var. Toprağa girince uyanacaktır. Tıpkı insanlar gibi…

Sonra direğe asılı bastonunu aldı. Ağır ağır camiye doğru yürümeye başladı.

KORKU

– İzmir'den Adana'ya gidecek yolcuların dikkatine! Otobüsünüz hareket etmek üzeredir. Lütfen yerlerinizi alınız…

Anonsu duyan Bayram elindeki gazeteyi katladı, koltuğunun altına iliştirdi. Masadaki bardaktan bir yudum daha çay içti. Sonra çantasını alıp peronda bekleyen otobüse doğru yürüdü. Üç-beş adım atmıştı ki bir kadın yolunu kesti. Epeyce yaşlı biriydi bu. Üzerindeki elbiseleri hayli eskiydi. Yüzünde utangaç bir eda vardı. Boynunu hafifçe omzuna doğru eğmişti. Bayram'ın gözlerine bakarak bir avucunu açtı ve:

– Evladım, dedi. Yola gidiyor gibisin. Bana üç-beş kuruş sadaka vermez misin?

Bayram bakışlarıyla yaşlı kadını baştan ayağa şöyle bir süzdü. Kadın onun gözlerindeki tereddüdü fark etmişti. Sesini daha bir mahzunlaştırarak:

– Hem Peygamber Efendimiz "Az sadaka, çok belayı defeder." diyor. Vereceğin sadaka sayesinde Allah belki seni büyük bir kazadan koruyacaktır.

Bayram bir an düşündü. Cebinde fazla parası yoktu. Ama nasıl olsa memleketine gidiyordu. Eve vardığında ailesinden bir miktar para alabilirdi. Bu düşünceyle elini cebine attı. Arkadan bir ses duydu:

– Sakın aldanma bu dilencilerin sözlerine birader. Senden benden zengindir hepsi. Üstlerine eski bir elbise geçirir, birkaç da cilalı cümle okur, insanı can damarından vururlar. Boşver, paran cebinde kalsın.

Bayram geriye dönüp konuşan adama şaşkın gözlerle baktı. Önündeki mısırları közlemekle meşgul olan şişman bir satıcıydı bu. Bayram'ın bakışlarını görünce arsız arsız güldü ve:

– Hem sen de pek paralı birine benzemiyorsun, dedi. Öğrencisin herhâlde. Doğru tahmin ettim mi?

Bayram gözlerini kısıp adama acır gibi baktı:

– İyi bildin. Üniversite öğrencisiyim.

– Sen paraya bu kadından daha muhtaçsındır be!

Bayram "Fesübhanallah!" dercesine başını sağa sola salladı ve geriye döndü. Kadın, başını öne eğmiş öylece bekliyordu. Bayram, elini cebinden çıkardı ve şefkat dolu bir ses tonuyla:

– Al bunları, dedi. Cebimdeki bütün param bu.

Dilenci, Bayram'ın uzattığı paraya tereddütle baktı. Sonra gözlerini iri iri açarak:

– Yok, dedi. Mademki bütün paran bu, kalsın. Mısırcı doğru söylüyor. O paraya benden fazla senin ihtiyacın olacak.

Bu sırada anons tekrarlandı. Öte taraftan muavin de yüksek sesle bağırıyor, yolcuların bir an önce otobüse binmelerini istiyordu. Bayram mısırcıya hışımla baktı. Parayı avucunda sıktı ve uzanıp dilencinin eline tutuşturuverdi. Otobüse doğru aceleyle yürürken mısırcının da duyabileceği bir sesle:

– Benim o paraya ihtiyacım yok, dedi. Yoksul birisi değilim. Fakat bazılarımızın, merhamet duygusuna çok ihtiyacı var. Bence bu durum, parasızlıktan da kötü.

Dilenci, Bayram'ın ardından şaşkın şaşkın baktı. Mısırcı ise duyduğu bu sözlerin ne anlama geldiğini düşünüyordu. Bayram otobüse bindi. Koltuğa oturmaya hazırlanırken kendisine hayretle bakan çocuğu fark etti. Bayram ona gülümsedi. Sonra pencere kenarındaki koltuğa oturdu. Çantasını ayağının dibine koydu. Bu sırada dilenci kapıya kadar gelmişti. Bir elini kaldırarak Bayram'a:

– Allah yolunu ve bahtını açık etsin evladım, diye seslendi.

Otobüs hareket edecekti ki çocuk, aşağıda cep telefonu ile konuşan adamı işaret ederek muavine:

– Babam geliyor. Lütfen bir dakika daha bekleyin, dedi.

Çocuğun babam diye işaret ettiği adam, sırtını otobüse dönmüş telaşlı telaşlı konuşuyordu:

– Pozantı'ya kaçta varacağımızı şoförden öğrenip ilk molada ben sizi ararım. Telefonunuz açık olsun. Gece yarısı sapakta ineceğiz. Bizi orada karşılarsınız. Aman gecikmeyin ha! Gece vakti kurtların, köpeklerin saldırısına maruz kalmayalım.

Yolcular sabırsızlanıyordu. Muavin gidip adamı uyardı. Adam birkaç cümle daha söyledikten sonra otobüse bindi. Çocuğun dizlerinin önünden geçip pencere kenarına oturdu. Herkes tamamdı artık. Otobüs hareket etti. Çok geçmeden muavin mikrofonu aldı ve her seyahat öncesi yaptığı gibi yolcuları uyardı:

– Sayın yolcularımız, hepinize hayırlı yolculuklar diliyoruz. Aracımızın güvenliği için seyahatimiz boyunca lütfen cep telefonlarınızı kapalı tutunuz.

Kış günü klima sıcaklığında yolculuk başlamıştı. Yolculardan kimi kitap okuyor, kimi de yanındakiyle sohbet ediyordu. Muavinin uyarısını işiten adam telefonunu kapattı.

Bayram ceketinin iç cebinden küçük bir kitap çıkardı. Sayfaları çevirdi çevirdi; aradığı yeri bulunca hemen okumaya başladı.

Aradan yarım saate yakın bir zaman geçmiştiki bir telefon sesi duyuldu. Muavin ayağa fırladı.

Fal taşı gibi açılmış gözlerle geriye döndü. Bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki çocuğun babası ondan önce gürledi:

– Kardeşim sağır mısınız? Muavin az önce cep telefonlarının kapatılmasını söylemedi mi? Bu karda kışta bunca yolcunun hayatını nasıl hiçe sayarsınız?

Bayram cebinden telaşla çıkardığı telefonunu kapattı. Yüzü mahcubiyetten kıpkırmızı olmuştu. Alçak bir sesle:

– Özür dilerim, diye inledi. Kapatmayı unutmuşum.

Muavin yerine otururken az önce konuşan adam yine parladı:

– Ne demek unutmuşum! Biraz dikkatli olsanıza! Koskoca adamsınız yani…

Bayram sıkıntıyla koltuğuna büzüştü. Telefonu avucunda var gücüyle sıktı ve tekrar:

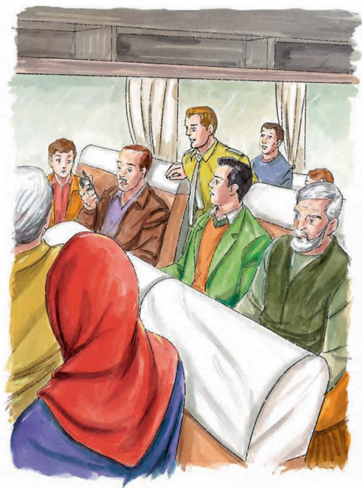
– Özür diliyorum efendim, bakın kapattım artık, diye fısıldadı.

Adam önüne döndü. Kendi kendine mırıldanır gibi hâlâ konuşuyordu:

– Yok, kardeşim yok! Biz adam olmayız bu kafayla… İnsan hayatı böylesine hafife alınır mı hiç?

Ortalık sessizliğe büründü. Bayram çok utanmıştı. İçin için kızdı kendine:

"Nasıl oldu da unuttum şu telefonu kapamayı? Daha dikkatli olamaz mıydım sanki? Şu hâlime

bak! Rezil oldum el âleme… Adam bana kızmakta yerden göğe kadar haklı. Otobüsün ön camına kocaman harflerle yazmışlar 'Lütfen cep telefonlarınızı kapatınız.' diye. Muavini duymadım, ama yazıyı görüyordum yani. Bunda da bir hayır vardır elbet. Şükür ki bir kazaya sebep olmadım."

Küçük kitabını tekrar açtı. Kaldığı yerden okumaya devam etti. Epey bir zaman sonra otobüs bir ilçeye girmişti. Terminale yanaşır yanaşmaz muavinin sesi duyuldu:

– Sayın yolcularımız, lütfen bir yere ayrılmayınız. Otobüsümüz hareket edecek.

Yolcular bu uyarıya rağmen birer ikişer aşağıya indiler. Az önce Bayram'a kızan adam da inmeye hazırlanıyordu. Kapıya geldiğinde şoföre:

– Pozantı'ya saat kaçta varırız acaba, diye sordu.

Şoför hiç düşünmeden cevap verdi:

– Gece saat üç buçuk civarında orada oluruz.

Adam aşağıya indi. Telefonu açtı. Birkaç saniye bekledi ve:

– Hay aksi, dedi.

Telefonu kapatıp tekrar açtı. Bu kez sinirle:

– Şu talihe bak be, burada telefon çekmiyor ki, diye söylendi. Zaten bu hattı kullananda hata. Şehirde bile bağlantı sorunu var.

Etrafına bakındı. Telefon edebilecek bir yer aradı gözleriyle. Bulamayınca muavine döndü:

– Şey, dedi. Telefon etmem gerekiyor. Bana beş dakika izin verir misiniz? Bir yerden telefon edip geleyim…

Muavin hiç düşünmeden cevap verdi:

– Kesinlikle olmaz efendim! Buradan binecek olan yolcumuzu aldık. Bir dakika içinde hareket edeceğiz. Bir sonraki molada telefon edersiniz.

Bayram göz ucuyla onları izliyordu. Adamın çaresizliğini görünce cebinden telefonunu çıkarıp açtı. Yanı başındaki gence seslendi:

– Babanın işi çok önemli galiba. Şu telefonu kendisine iletiver; işini görsün. Telefonun bana ait olduğunu sakın söyleme. Yoksa yaşadıklarımızdan dolayı kabul etmeyebilir.

Çocuk önce tereddüt etti. Sonra uzanıp usulca aldı telefonu. Bir iki hamlede aşağıya indi.

– Baba, dedi. Al bunu kullan. Bu telefon çekiyor.

Adam soru dolu gözlerle baktı oğluna. Çocuk omuz silkti:

– Bir amca verdi. İşini gör, geri verelim telefonu.

Adam hemen telefonu aldı. Apar topar çevirdi numarayı. Telefonu kulağına götürüp bir süre bekledi ve:

– Tüh be, diye söylendi. Bu kez de karşıda sorun var. Ulaşılamıyor.

Bir daha denedi. Sonuç yine aynıydı. Muavinin uyarısı üzerine telefonu çocuğuna uzattı. Sinirli sinirli bindi arabaya. Çocuk, telefonu babasına belli

etmeden Bayram'a iade etti. Otobüs yeniden yola koyuldu. Yarım saat kadar gitmişlerdi ki bir telefon sesi duyuldu otobüste. Bütün gözler o koltuğa çevrildi. Herkes Bayram'a bakıyordu. Fakat bu kez çalan telefon Bayram'ın değildi. Muavin hışımla haykırdı:

– Kimin telefonu çalıyor?!

Çocuğun babası irkildi. Çalan kendi telefonuydu. Otobüse binerken o telaşla kapatmayı unutmuştu.

– Eyvah, dedi.

Aceleyle telefonu çıkardı, kapattı. Muavin ona döndü ve:

– Amca, dedi. Yolcuların hayatını hiçe sayıyor diye şu arkadaşa kızıyordun. Senin bu yaptığın ne peki?

Adam kaşlarını çattı. Tam bir şey söyleyecekti ki Bayram araya girdi:

– Neyse, olan oldu. Uzatmanın gereği yok. İnsanlık hâli işte. Şükredelim ki, bir kazaya meydan vermeden durumun farkına vardık.

Muavin cevap vermedi. Bütün yolcular bir an anlamlı anlamlı bakıştılar. Bayram bu bakışları ve adamın yaşadığı mahcubiyeti hissetmişti. Dayanamadı, muavinin kulağına:

– Şey, eğer bir sakıncası yoksa ben en arkadaki koltuğa geçebilir miyim, diye fısıldadı.

Muavin, Bayram'ın sıkıldığı için yer değiştirmek istediğini anlamıştı. Arkaya doğru baktı.

Oradaki koltukların boş olduğunu görünce:

– Olur, geçebilirsiniz tabi, diye karşılık verdi.

Bu söz üzerine Bayram gidip en arkadaki beşli koltuklardan birine oturdu. Rahatlamıştı biraz. Derin bir nefes aldı ve küçük kitabını açtı. Kaldığı yerden okumaya başladı. Bir aralık koridordan kendisine doğru gelen birini fark etti. Aldırmadan okumaya devam etti.

– Merhaba, eğer rahatsız olmayacaksanız yanınıza oturabilir miyim?

Konuşan, az önce telefon verdiği çocuktu. Hiç tereddüt etmeden:

– Yo, niye rahatsız olayım ki, dedi. Buyurun, oturun.

Çocuk arada bir koltuk bırakacak şekilde Bayram'ın yanına oturdu. Gülümseyen bir yüzle:

– Benim adım İsmail, diye seslendi.

– … ?

Bayram bir an bakakaldı çocuğa. Sıcak ve sevecen biriydi bu. Konuşmasını aynı tonda sürdürdü:

– Otogarda seni izliyordum. Sahiden o dilenciye bütün paranı mı verdin?

Bayram bu soruyu cevapsız bıraktı. Geriye yaslandı. Çocuğun yüzüne gülümseyerek baktı ve:

– Adım Bayram, dedi.

Sonra ön tarafa doğru dikti bakışlarını.

– Baban yanımda oturduğun için kızmasın sana?

İsmail dudak büktü:

– Babamın seninle bir sorunu yok. O biraz sinirli biri. Olur olmaz kızar bazı şeylere. Sana karşı söyledikleri inan ki beni çok üzdü. Onun adına senden özür diliyorum.

Bayram güldü:

– Baban her zaman böyleyse, senin işin zor.

– Her zaman böyle değil aslında. Pozantı'yı geçince ormanın kıyısında ineceğiz. Orası ıssız bir yer. Gece yarısı tehlikeli olabilir. Babam köpeklerden çok korkar. Oraya indiğimizde köpeklerin saldırısına uğrama ihtimalinden dolayı endişeleniyor. Tabi bu da sinirlenmesine sebep oluyor. Lütfen onu mazur görün.

Bayram şaşkınlığını gizlemeye gerek görmedi:

– Çok tuhaf…

– Evet, öyle. Babam güçlü kuvvetli olmasına rağmen köpeklerden korkar. Çocukluktan kalma bir alışkanlık diye düşünüyorum.

Kısa süren bir sessizlik oldu. İsmail birden:

– Mısırcıya üniversite öğrencisi olduğunu söylemiştin. Sahi, okulu bitirince ne olacaksın? diye sordu.

– Öğretmen… Ya sen, okuyor musun?

– Evet. Altıncı sınıfa geçtim. Bu yaz babamın tayini İzmir'e çıktı. Okula orada devam edeceğim. Şimdi kayıttan dönüyoruz.

Bayram elindeki küçük kitabını çantasına koymaya niyetlenmişti ki İsmail:

– O kitap ne kadar da küçük öyle, dedi. Nedir o? Bir roman mı?

Bayram şaşkın şaşkın baktı İsmail'e. Kitabı biraz kaldırdı ve:

– Kur'ân, dedi. Kabından belli değil mi?

İsmail dikkatle süzdü Bayram'ın elindeki küçük kitabı:

– Sahi mi, Ama bu çok küçük! Benim avucuma bile sığar. Babaannemlerin duvarında da var bundan bir tane. Fakat o kocamandı.

Bayram Kur'ân'dan rastgele bir sayfayı açtı.

– Bu küçük işte, dedi. Taşıması kolay. Cebime sığıyor. Böylelikle yollarda bile okuyabiliyorum. Kur'ân okumasını biliyor musun?

İsmail durgunlaştı:

– Hayır, bilmiyorum. Ama okumayı isterdim. Çok mu zor bunu öğrenmek? Benimki de soru mu? Zordur tabi. Öyle değil mi?

Bayram heyecanlandı:

– Gerçekten öğrenmek ister miydin?

– Elbette isterdim. Ama bu pek mümkün görünmüyor.

– Neden?

– Ailede öğretebilecek biri yok da ondan.

Bayram elini İsmail'in dizine koydu ve:

– Ben sana birkaç saatte harfleri ve hecelemeyi öğretebilirim. Sonra sen o bilgileri ilerletirsin. Tabi eğer gerçekten bunu istiyorsan…

İsmail şaşırdı:

– Ne? Birkaç saatte mi? Bu nasıl olur ki?

– Sen orasını bana bırak. Öğrenmek istiyor musun, onu söyle?

– Tabi ki isterim.

Bayram, çantasını açtı. Orta boy bir defter çıkardı. İsmail merakla onu izliyordu. Bayram sakin bir şekilde ceketinin cebinden bir de kalem çıkardı:

– İşte gerekli malzemeler. Başlayalım mı?

– Başlayalım Bayram Abi!

Bayram öncelikle deftere Arap alfabesini yazdı. Sonra defteri İsmail'e uzatarak:

– İşte, dedi. Bunlar harfler. Öncelikle bu harfleri bellemen lâzım. Kur'ân bunlarla yazılıyor. Ben örnek olsun diye birkaç defa okuyacağım. İyi dinle. Sonra sana on dakika süre vereceğim. Bu harfleri zihnine iyice kazıyacaksın. Ardından alıştırma yapacağız.

İsmail defteri aldı. Bayram harfleri tek tek okudu. Her okunan harfi İsmail de tekrar etti. On dakika içinde harfleri öğrenmişti. Bayram neşeyle:

– Aferin sana, dedi. Tahmin ettiğim gibi çok zeki bir çocukmuşsun. Şimdi geldik ikinci aşamaya.

İsmail çok sevinçliydi. Defteri Bayram'a uzatırken:

– Haydi Bayram Abi, dedi. Acele edelim. Bugün benim için çok önemli bir gün. Bir dakikayı bile boş geçirmeyelim. Öğret bana Kur'ân'ı. Hem öyle öğret ki, anneme babama da öğretecek kadar iyi olayım.

Bayram harfleri birleştirmeyi de öğretmeye başladı. İsmail harika zekâsıyla anlatılanları hemen kavrıyordu. Bayram onun algılama gücüne içten içe bir hayranlık duymaya başladı. Gerçekten de İsmail çabuk öğreniyordu. Üçüncü aşama, dördüncü aşama derken otobüs Afyon yakınlarında mola verdi. Bayram:

– Haydi, dedi. Şimdi babanın yanına git. Seni benimle birlikteyken görmesin. Olur ya, bakarsın yine kızar. Hem ben de bu arada namaz kılarım. Otobüs hareket edince derse tekrar başlarız.

İsmail'in içi içine sığmıyordu.

– Tamam, Bayram abi!

Bayram doğruca mescide gitti. Kapının yanındaki çeşmeden abdestini tazeledi. İçeriye girdi. Akşam namazını kılmak için niyetlenmişti ki köşedeki dolap dikkatini çekti. Tekbir almaktan vazgeçti. Dolabın kapısını açtı. Aklından geçen şeyi bulmuştu.

– Allah'ım sana şükürler olsun!

Sevinçle uzandı. Kitapların arasındaki elif-ba kitapçığını aldı. Tekrar namaz kılacağı yere döndü. Kitapçığı mihrabın yanına koydu, namaza durdu. Sıra duaya geldiğinde ellerini açtı ve:

– Ya Rabbi, diye duaya başladı. İsmail'e dinini öğrenmesi konusunda yardımcı ol. Onun kalbini senin sevginle doldur. Zihnini aç. Kitabını öğrenme isteğini artır.

Mescitten çıktı. Tesisin sahibini buldu. Kitabı almak istediğini söyledi. Adam bir an Bayram'ın yüzüne baktı ve alabileceğini söyledi. Bayram teşekkür edip sevinç içinde otobüse koştu. Yerine oturdu ve İsmail'i beklemeye başladı.

Çok geçmeden otobüs yeniden yola koyuldu. İsmail, Bayram'ın yanına geldi. Tepelerindeki ışığı açtılar, derse kitapçıktan devam ettiler. İyice dalmışlardı. Sert bit sesle kendilerine geldiler:

– İsmail, ne yapıyorsun sen burada?

– ….!

İsmail karşısında babasını görünce ne yapacağını şaşırdı. Loş ortamda birbirlerinin gözlerini seçemiyorlardı. Ama babasının da şaşkın olduğu ses tonundan belli oluyordu. Bayram, sevgi dolu bir ses tonuyla İsmail'in yerine konuştu:

– Kur'ân harflerini öğreniyordu efendim. Bir gecede öğrenebileceğini söylemiştim de…

Uzun süren bir sessizliğin ardından ilk konuşan İsmail oldu:

– Baba, şu an çok mutluyum. Kur'ân öğreniyorum!

Bu sözde "Lütfen bir sorun çıkarma" gibi bir

anlam vardı. Adam bir süre düşündü. Sonra arkasını dönüp gitti. İsmail gülümseyerek Bayram'a baktı ve:

– Devam edelim abi, dedi.

Pozantı'ya geldiklerinde İsmail harfleri birbirine bağlamayı öğrenmişti. Bazı kelimeleri çat pat okuyabiliyordu artık. Mola yerinde ikisi birden aşağıya indiler. İsmail'in babası bir sandalyeye oturmuş onları izliyordu. Yüzünde düşünceli bir ifade vardı. Bayram gidip çeşmeden su içti ve İsmail'in yanına döndü:

– Haydi, şuradaki hediyelik eşyalara bakalım, dedi. Dinlenmiş oluruz biraz.

Süs eşyalarının bulunduğu mağazayı sohbet ederek geziyorlardı. Bir ara Bayram anahtarlıkların bulunduğu bölüme dikkat kesildi.

– Şuna bak İsmail, ne kadar da güzel bir anahtarlık!

Uzanıp anahtarlığı aldı. İsmail'e gösterdi. İsmail anahtarlığın üzerindeki Arapça yazıyı inceledi. Sonra Bayram'a baktı.

– Baştaki harf b. Ama sonrasını okuyamadım. Burada ne yazıyor Bayram Abi, diye sordu.

Bayram gülümsedi.

– "Bismillahirrahmanirrahim" yazıyor. Yani "Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla…" Ne güzel, değil mi? Bu ifade bir anahtarlığa yazılmış.

Çok da anlamlı olmuş.

İsmail pek bir şey anlamamıştı:

– Neden?

Bayram anahtarlığı yerine bıraktı. İsmail'e bakarak:

– Bismillah, her güzel işin başlangıcıdır, dedi. Kapıyı açarken, eve girerken, evden çıkarken; kısacası her işin başında besmele çekmeliyiz. Çünkü Allah adıyla başlanmayan hiçbir işte hayır yoktur.

Şoför, koltuğuna kurulmuş yolcuları bekliyordu. Herkes otobüse bindi. Bayram koltuğuna doğru ilerlerken başını çevirip İsmail'e baktı. İsmail babasının yanına oturmuştu. Muavin yolcuların tamam olup olmadığını kontrol ediyordu. İsmail eğildi, kaptanın kulağına bir şeyler fısıldadı. Kaptan "olur" anlamında başını sallayınca İsmail koşar adımla otobüsten indi. İki dakika sonra geri döndüğünde elinde iki anahtarlık vardı. Babasının tuhaf bakışlarını fark edince:

– Burada "Besmele" yazıyormuş, dedi. Besmele, yani Allah'ın adı… Henüz bu yazıyı okuyamıyorum ama harfleri iyi biliyorum. Çok yakında okuyabileceğim, göreceksin.

Babası bir şey demedi. Anahtarlıklara daldı gitti.

Pozantı çıkışında otobüs durdu. İsmail aceleyle Bayram'ın yanına doğru koştu. Bu sırada babası aşağıya iniyordu. Muavin bagaj kapağını açmaya hazırlanıyordu.

İsmail, Bayram'ın yanına gelince elindeki anahtarlıklardan birini ona uzattı ve:

– Bunlardan iki tane aldım Bayram Abi, dedi. Biri senin, biri benim için. Hatıra olarak saklarsın.

Bayram anahtarlığı aldı. Sevgiyle baktı siyah zemin üzerine sarı harflerle yazılı besmeleye. Sonra elindeki Kur'ân'ı İsmail'e uzattı ve:

– Bu da senin, dedi. İç kapağına bu kısa dostluğumuzun anısına birkaç cümle yazdım. Sonra okursun. Orada telefonum ve adresim de yazılı. Belki ararsın diye düşündüm.

İsmail Kur'ân'ı elleri titreyerek aldı. Sevgi dolu bakışlarını Bayram'ın yüzünde gezdirdi ve:

– Aramaz mıyım abi, dedi. Aramaz mıyım…

Sonra, Bayram'ın elini tuttu. Sımsıcak bir ses tonuyla:

– Bana öğrettiğin her şeyi hayatımda uygulayacağım, dedi. Bana el açan dilencileri bile boş çevirmeyeceğim. Bir mısırcı ya da başkaları beni eleştirse bile…

Babasının sesini duyunca inme zamanının geldiğini anladı. Bayram'ın boynuna sarıldı. Hızla dönüp giderken durdu bir an. Yakınındaki yolcuların da duyabileceği bir sesle:

– Babama, hayata bakış açısını değiştirecek bir ders verdin, dedi. Şu an belli etmiyor gibi görünse de, o bugünden sonra yepyeni biri olacak. Bu yüzden sana ayrıca minnettarım Bayram Abi.

Yolcular bu konuşmaların ne anlama geldiğini biliyorlardı. Usulca dönüp Bayram'a baktılar. Hepsinin gözlerinde de hayranlık ve takdir hissi vardı.

İsmail otobüsten indi. Babasının yanında durdu. Otobüs ağır ağır hareket ederken gözleri buğulu bir şekilde Bayram'a el salladı. Bayram sanki kırk yıllık dostundan ayrılıyor gibiydi. O da el salladı. Bu sırada bir el daha kalktı. Ürkek, utangaç ve özür diler gibi salandı boşlukta. Bayram bu eli görünce gülümsedi. Otobüsün camından aşağıya bakanlar da gülümsedi. İsmail başını çevirince babasının usulca sallanan elini fark etti. Babası gülümsüyordu.

Otobüs karanlığa karışınca baba-oğul ayın aydınlığında bakıştılar. İsmail, elindeki Kur'ân'ı yaka cebine koydu. Anahtarlığı parmağına taktı. Babası gülümseyen bir çehre ile oğlunun her hareketini izlerken:

– Amcanlar gecikecek anlaşılan, diye fısıldadı. Bekledikleri vakitten epeyce önce geldik buraya.

İsmail, ağaçlarla daha bir karanlık görünen dağlara doğru baktı.

– Peki, şimdi ne yapacağız baba? Yürüyelim mi? Yolda karşılaşırız amcamlarla.

Yerdeki iki çantayı aldılar. Yürümeye başladılar. Uzaktan uzağa köpek ulumaları geliyordu kulaklarına.

– Biliyor musun İsmail, dedi babası. Artık gözümün gördüğü hiçbir şeyden korkmuyorum. O otobüste şunu anladım ki, insanlar bazen vahşi köpeklerden bile tehlikeli olabiliyormuş.

İsmail cevap vermedi. Parmağına anahtarlık takılı elini yaka cebine götürdü. Ana yoldan patikaya dalmak üzereydiler. Sık çam ağaçlarının arasında ilk adımı atan İsmail oldu. Bu sırada dudaklarında sözlerin en güzeli vardı:

"Bismillahirrahmanirrahim."

Babası duymuştu bu cümleyi. Oğluna bakarak içinden gele gele tekrar etti:

"Bismillahirrahmanirrahim…"

Kalpleri huzurla dolmuştu. Hiç konuşmadan dağa doğru tırmanmaya başladılar. Az önceki köpek sesleri kesilmişti artık. Tek duyulan ses, çam ağaçlarının yaprakları arasında dolaşan rüzgâra aitti.

BEKLENMEYEN MİSAFİR

Sıra bende! Çekil döşeğin üzerinden! Kardeşim yerdeki içi yün dolu döşeğin üzerinden yana çekildi. Ben masanın üzerindeydim. Gözlerimi döşeğin uzak ucuna dikmiştim. Gülümseyerek:

– Bak Muhsin, dedim. Seni bu kez de geçeceğim!

Var gücümle atladım. Ayaklarım kalın döşeğe değmişti ki Muhsin'in feryadı odada yankılandı:

– Eyvah! Annem geliyor abi! Çabuk toparlayalım ortalığı…

Muhsin'nin korkuyla açılmış gözlerine baktım. Şaka yapıp yapmadığını anlamaya çalışıyordum. Bu sırada bahçe kapısının gıcırtıyla açıldığını duydum.

Telaşla odanın ortasındaki kalın döşeğe koştum. Bir yandan da kardeşime sesleniyordum:

– Ne dikilip duruyorsun öyle! Annem bu döşeğin üzerinde uzun atlama yaptığımızı fark ederse ikimizin de canına okur! Hemen kaldırıp yerine koyalım. Çabuk bana yardım et. Bunu tek başıma kaldıramam.

Kardeşim hemen döşeğin ucundan tuttu. Beraberce ikiye katladık. Fakat geç kalmıştık. Annemin sesi kendisinden önce girdi içeriye:

– Yine ne yapıyorsunuz siz öyle bakayım? Eğer düşündüğüm şeyse…

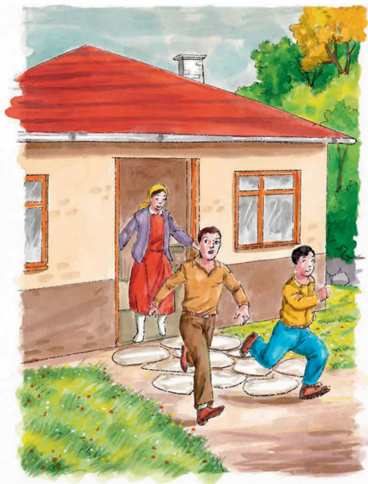
Annem olup biteni anlamıştı. O güne kadar gözü gibi koruduğu çeyizlik döşeğini indirmiştik yine. Üzerinde taklalar atmıştık. Doğrusu çok da eğlenmiştik.

Hışımla içeriye daldığını fark ettik. Aynı anda kıyamet koptu odada:

– Eyvah! Güzelim döşeğim benim… Vay yaramazlar sizi! Durun, kaçmayın!

Durur muyuz? Birimiz sağından, birimiz solundan ok gibi fırlayıp çıktık bahçeye. Annem peşimizden geliyordu. Olmayacak kadar kızgındı da!

– Gelin buraya! Benim dokunmaya kıyamadığım döşeğimi ne hâle koymuşsunuz öyle? Ah ben sizi bir yakalarsam…

Bizi tutana aşk olsun. Bir solukta bahçe kapısından dışarıya çıktık. Ardımıza bile bakmadan köy meydanına vardık. Ancak o zaman dönüp geriye şöyle bir göz attık ve Muhsin'le aynı anda:

– Tamam, ucuz atlattık yine, deyiverdik.

Ama bu işin bir de akşamı vardı. Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkânıdır, derler ya! Biz de akşam mecburen eve dönmeyecek miydik? O zaman hâlimiz ne olacaktı peki? Ben önemsemezmiş gibi davranarak:

– Aman canım, dedim. Annem akşama unutur bu olayı!

Muhsin dudak büktü:

– Hadi oradan! O döşeğe nasıl değer verdiğini ikimiz de çok iyi biliyoruz. On yıldır üzerine sinek bile kondurmuyor onun. Bence bu defa işimiz geçen yılkinden daha kötü olacak.

Geçen yıl bu döşek yüzünden başımıza gelenleri hatırlayınca yüzüm buruştu. Yine böyle bir takla ve uzun atlama merasimi yapıyorduk o döşek üzerinde. Ansızın bizi bastıran annemiz ikimizi de bir güzel haşlamış ve kuyunun yolunu göstermişti:

– Tam atmış kova su çekeceksiniz!

Ben boynumu bükerek:

– Altı üstü bir döşek değil mi, demiştim. Bunun için böylesine ağır bir cezaya değer mi?

Annem iyice köpürmüştü. Bu kez oklavayı kapmış:

– Hak ettiniz, demişti. Size kaç kere diyeceğim bunu. Sakın bu döşeğe dokunmayın! O benim ilk çeyizim. Bir daha yakalanırsanız cezanız daha da büyük olacak; tam yüz kova su çekeceksiniz!

Söylene söylene kuyunun başına gelmiştik. Çıkrığı çevirip kovayı suya salmıştık. Sonra bir biri ardınca çektiğimiz suları bahçedeki ağaçların dibine dökmüştük.

Annem ara sıra pencereden başını uzatıyor ve:

– Kaç oldu, diye sesleniyordu.

Yorgun argın cevap veriyorduk:

– On iki…

– On dokuz…

– Kırk iki…

Bir kere daha duyduk sesini:

– Kaç oldu?

– …

Kaçmıştık. Biraz öteye, bahçe duvarının arkasına gizlenmiştik. Annem kendi kendine söyleniyordu:

– Bak şu yaramazlara! Cezalarını çekmeden sıvışmışlar. Akşama görüşürüz sizinle!

Akşam eve vardığımızda misafirlerimiz vardı. Komşuların yanında annem döşek meselesini gündeme bile getirmemişti. Kurtulmuştuk yani. Gerçi beş

kovalık bir cezamız kalmıştı ama…

Daldığım hayalden kardeşimin sesiyle sıyrıldım:

– Abi, şimdi ne yapacağız?

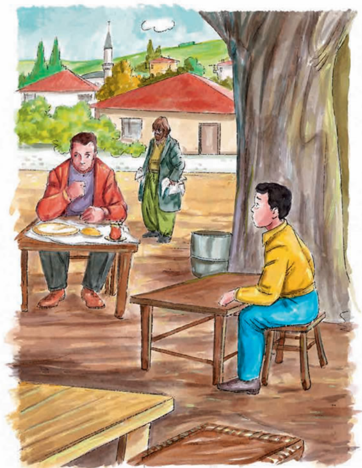
Bir an düşündüm. Sonra biraz ilerideki çınarın altındaki taburelere doğru yöneldim. Bu sırada benden bir cevap bekleyen kardeşime:

– Sen keyfine bak, dedim. Ben koşmaktan bir hâl oldum. Şurada biraz dinleneceğim.

Muhsin beklemeden okulun bahçesinde oynayan arkadaşlarının yanına gitti. Okuldan yana koşmaya başladı. Oradaki çocukların yanına gidiyordu.

Çınarın serin gölgesi altındaki taburelerden birine oturdum. Yanı başımda bir köylü, pide ekmeğiyle tulum peyniri yiyordu. Biraz ötede hırpani kılıklı bir adam vardı. Meydanda dikilmiş, öylece etrafından gelip geçen insanlara bakıyordu.

Köylü, tulum peyniri bitince altındaki kâğıdını avuçlarında toparladı. Direğin dibindeki çöp tenekesine fırlattı. Bir köşede sezsizce bekleyen adam yerinden kalktı. Herkesin şaşkın bakışları arasında elini tenekeye daldırdı. Az önce atılan kâğıdı çöplerin içinden çıkardı. Köylünün yanına kadar geldi. Sandalyelerden birine oturdu. Buruşup toparlanmış olan kâğıdı usulca açtı. Masanın üzerine yaydı. Elinin ayasıyla kâğıdın kırışıklıklarını bir güzel düzeltti. Ben ve yanımdaki köylüler

onu izliyorduk. Adam iyice düzelmiş olan kâğıdı katlamaya başladı. Katladı, katladı. Sonunda kağıt, bir kibrit kutusu kadar olmuştu. Başını kaldırdı etrafına bakındı. Ne yapacağını merak ediyordum. Yanımdaki adam bana doğru eğildi ve:

– Deli Halil derler ona, diye fısıldadı kulağıma. Cepleri sokaklardan, çöplerden topladığı kâğıtlardan dolayı hep böyle şişkin durur. Bunları ne yapar, ne için toplar kimse bilmez. Mersin'de bir kulübede kalıyormuş. Küçük kulübesinin içi kâğıtlarla doluymuş.

Deli Halil başını bizden yana çevirince yanımdaki adam sustu. Geriye doğru çekildi. Besbelli çekiniyordu ondan. Halil'in gözlerine baktım. O da bana bakıyordu. Açık mavi gözleri, alnına doğru dökülen kâkülü arasından azıcık da olsa seçilebiliyordu. Sarıya çalan kirli saçları yapış yapış olmuştu. Başını çevirip az önce kâğıdı yere atan adama baktı. Katladığı kâğıdı kaldırdı, onun önüne bıraktı. Ayağa kalktı, şalvarının şişkin cepleri yüzünden zorlanarak yavaş yavaş uzaklaştı. Adam önüne konan kâğıdı aldı. Gülüyordu:

– Deli işte, diyerek yeniden tenekeye atmaya hazırlanıyordu ki:

– Amca, diye seslendim.

Adam, eli havada bana baktı.

– O kâğıdı bana verir misin?

Şaşkın şaşkın duraksadı. Dudak bükerek kâğıdı masama fırlattı. Bir yandan elime aldığım kâğıdı incelerken, bir yandan da Halil'i düşünüyordum, Deli Halil'i...

Ben de kalktım, eve gittim. Döşek meselesini unutmuştum. Annemin sesiyle hatırladım tabi:

– Geldin demek! Muhsin nerde? Çabuk bahçeye inin! Yüz kova...

Annemin konuşmasını böldüm:

– Tamam, anne, yarın çekeceğiz. Söz!

Annem başka bir şey demedi. Yemek hazırlamak için mutfağa girdi. Ben de terasa geçtim.

Evimizin terasında otururken aklım hâlâ Halil'deydi. Yırtık pırtık elbiselere bürünmüş olan bu ihtiyar adam niçin böyle olmuştu acaba? Neden kâğıt topluyordu sokaklardan? Bu kâğıtları niçin kulübesinde biriktiriyordu?

Annem akşam yemeğini hazırlarken babamın sesini duydum. Koştum, kapıyı açtım. Tam "Hoş geldin." diyecektim ki dilim tutuldu âdeta. Babamın arkasında bütün heybetiyle o adam duruyordu; Deli Halil! Kâkülünü iki yana ayırmış, mavi gözlerini tamamen ortaya çıkarmıştı. Derin derin baktı yüzüme. Yüreğim heyecanla atıyordu o an. Şimdi bu adamın bizim evimizde ne işi vardı?

– Ruhi, annen nerde, diye sordu babam.

Gözlerimi Halil'den ayırmadan cevap verdim:

– Mutfakta, yemek hazırlıyor.

– İyi, söyle ona misafirimiz var bu akşam.

Şaşırmıştım. Dik dik baktım babamın yüzüne. Babam çok misafirperver biriydi. Ama bu kadarını da beklemiyordum doğrusu. Eli yüzü neredeyse kirden esmerleşmiş, saçı sakalı yağlı ve yapış yapış olan birini eve nasıl sokacaktı ki? Annem yaylanın en titiz kadınıyken…

Gerçekten de annem, temizliğe ve evin düzenine çok düşkündü. Biz kanepede biraz oturup kalkınca hemen koşar, kalktığımız yerin örtüsünü düzeltirdi. Evi dağınık hâlde bıraktığımız için sık sık uyarılar alırdık. Hatta bir gün Muhsin'le kafa kafaya verip bir plan yapmıştık. Vakit geçirmeden de bu planı uygulamaya koyulduk.

Annem evi iyice düzenledikten sonra onun komşuya gitmesini bekledik. Az sonra evden çıkmıştı bile. Biz iki kardeş, hemen ardından çıktık, bahçede oyandık. Nihayet onun geri dönüşüne yakın bir vakitte yeniden eve girdik. Ama hiçbir eşyaya dokunmadan… Annem geldiğinde ilk sözü "Bak şunların hâline, yine evi darmadağın etmişler!" oldu. Ve hemen kollarını sıvadı, evi yeniden süpürüp bir güzel düzenledi. İşte böyle bir kadındı annem.

Bir babama, bir Deli Halil'e baktım. Babam:

– Oğlum kapıdan çekilsen de içeriye girsek, deyince kendime geldim. Doğruca mutfağa koştum. Durumu anneme anlatınca bir feryat koptu:

– Eyvah! Aklını mı yitirdi bu baban? Ne yapacağım ben şimdi?

Bir telaş, bir telaş… Babam annemi sakinleştirmeye çalışıyordu:

– Yahu kızma öyle! Adam gariban biri. Burada ne evi var ne de bir akrabası. Baktım, köy meydanında öylece dikilip duruyor. Kimse kendisine sahip çıkmamış. Geceyi orada mı geçirseydi yani? Onu o hâlde bırakabileceğimi nasıl düşünürsün? Allah ne derdi bana?

Sofra kurulduğunda Halil başköşedeydi. Biz yemeği hangi kaplardan yiyorsak o da aynı yemeği aynı kaplardan yiyordu.

Yatma vakti geldiğinde, annem misafir döşeğini, yorganını, yastığını ve çarşafını sermişti. Halil yatmaya hazırlanıyordu. Babam ona kendi pijamalarından birini verdi.

Muhsin'le ben hâlâ şaşkındık. Annem babama fısıldayarak:

– Bey, dur bir dakika, dedi. Şu döşeği değiştirelim.

Merakla anneme baktım. Tertemiz döşeğin kirlenmesinden mi endişelenmişti acaba? Babam da

en az benim kadar meraklanmıştı. Hemen sordu:

– Neden değiştiriyorsun o döşeği? Halil'de bit filan vardır, diye mi? Merak etme, yarın yüzlerini çıkarır yıkarsın.

Annem cevap vermedi. Diğer odaya geçti. Döndüğünde, Halil hariç herkesin gözü fal taşı gibi açılıverdi. Annemin elinde o döşek vardı. Dokunmaya kıyamadığı, o güne kadar hiç kullanmadığı çeyizlik döşek!

Bizim şaşkın bakışlarımızı görünce kaşlarını çattı:

– Ne bakıp duruyorsunuz öyle? Çabuk kaldırın şu yerdeki döşeği!

Babam atıldı. Yerde serili olan yatağı bir hamlede topladı. Bir kenara koydu. Bu sırada annem, uğrunda birkaç kez su çekme cezası aldığımız döşeği sermekle meşguldü.

Deli Halil o geceyi tertemiz yatakta geçirdi. Ertesi sabah yine meydanların yolunu tuttu. Üzerindeki elbiseleri artık kirli değildi. Annem onları akşamdan bir güzel yıkamıştı. Kâğıtlarını da olduğu gibi ceplerine geri yerleştirmişti.

Halil yine sokaklarda kâğıtlarını topluyor, ceplerini kâğıtlarla dolduruyordu. Kâğıdın kıymetini ve anlamını ondan öğrenmiştim.

Misafirin ve misafirperverliğin önemini ise, o gün babamdan öğrendim. Herkesin "deli" deyip

kendisinden uzak durduğu o zavallı ihtiyara evini açan babam, gerçekten de çok misafirperverdi.

Fedakârlığı da annemden öğrendim tabi. O günü asla unutmayacağım!

Şimdi siz, "Su çekme cezası ne oldu?" diye soracaksınız. Söyleyeyim; annem kardeşimle beni affetti. Ne o gün ne de daha sonra bir ceza almadık. Sık sık o döşeği indirip üzerinde takla atarken yakalanmamıza rağmen…

SÖZLÜK

mücevher: Değerli süs eşyası.
nafile: Boşuna, boş yere.
palmiye: Genellikle sıcak bölgelerde yetişen, hurma ve Hindistan cevizi ağaçlarını içine alan bir familya.
salavat: Hazreti Muhammed'e saygı bildirmek için okunan dua.
sitem: Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden belirtme.
taç yaprak: Çiçeğin dıştan ikinci halkasında bulunan yaprakların hepsi.
tampon: Çarpışmaların etkisini azaltmak için vagonların, otomobillerin ön ve arkalarında bulunan donanım.
tavır: Durum, davranış, vaziyet, hâl.